

SANTRAUKA

2020-2022 m. Lietuvai, kaip ir visam pasauliui, buvo ir dar vis yra pilni iššūkių, tarp kurių COVID-19 ligos pandemija, karantinas, migrantų krizė, Rusijos invazija į Ukrainą, karo pabėgėliai, energijos kainų kilimas, didėjanti infliacija, brangstantys maisto produktai. Kaip šie iššūkiai atsiliepė asmenų su negalia gyvenimui, jų gyvenimo kokybei: fizinei, psichologinei, socialinei, ekonominei ir su tuo neatsiejamai susijusiai sveikatos būklei? 2022 m. birželio – rugsėjo mėnesiais pagal parengtą klausimyną *online* būdu vyko asmenų su negalia apklausa, kurios tikslas – įvertinti asmenų su negalia gyvenimo kokybę ekonominės ir socialinės gerovės, nepriklausomumo lygio bei sveikatos srityse, vertinant iš Konvencijos 19 (Gyvenimas savarankiškai ir įtrauktis į bendruomenę), 25 (Sveikata) ir 28 str. (Pakankamas gyvenimo lygis ir socialinė apsauga) perspektyvos. Tyrime dalyvavo 665 asmenys su negalia, iš kurių turintys regos negalią – 51, psichosocialinę negalią – 82, kompleksinę negalią – 131, klausos negalią – 54, judėjimo negalią – 182, intelekto sutrikimus – 57, dėl vidaus ligų susiformavusių negalią – 108 asmenys.

Šios apklausos pagrindu atlikta duomenų analizė, įvertinusi asmenų su negalia ekonominės ir socialinės gerovės, sveikatos situaciją, jų nepriklausomumo lygį, gaunamas įvairias paslaugas, bei gyvenimo kokybę. Taip pat išanalizuotos įvairios sąsajos, lemiančios asmenų su negalia savarankiškumą, priklausomai nuo negalios sunkumo, gaunamų pajamų, amžiaus, lyties, gyvenamosios vietovės. Analizė papildyta fokusuotos grupinės diskusijos rezultatais, dalyvių įžvalgomis. Ataskaitoje taip pat pateikta esamos teisinės situacijos analizė ir išvados.

SUMMARY

For Lithuania, like the whole world, 2020-2022 has been and still is a period of challenges, among which the COVID-19 disease pandemic, the quarantine, the migrant crisis, the Russian invasion to Ukraine, war refugees, rising energy prices, inflation, and rising food prices.

How did these challenges affect the lives of persons with disabilities and their quality of life from a physical, psychological, social, economic and their health perspectives?

In June – September 2022, an online survey of persons with disabilities was conducted in a form of a prepared questionnaire. Its purpose was to evaluate the quality of life of persons with disabilities pertaining to their economic situation and social well-being, their level of independence and health, assessing from the Article 19 (Living independently and being included in the community), 25 (Health) and 28 (Adequate standard of living and social protection) of the Convention KOKIOS. 665 persons with disabilities participated in the study, of which 51 were visually impaired, 82 had psychosocial disabilities, 131 were with complex disabilities, 54 - hearing disabilities, 182 - mobility disabilities, 57 - intellectual disabilities, and 108 had disabilities caused by internal diseases.

Based on this survey, data analysis was carried out, assessing the economic and social well-being situation of persons with disabilities as well as their health, level of independence, services they receive, and the quality of life. Various links that determine the independence of persons with disabilities, depending on the severity of the disability, income, age, gender, place of residence were also analyzed. The analysis was complemented by results of a focused group discussion and the insights of the participants. The report contains an analysis of a current legal situation as well as conclusions.